

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4724
Tarih : 01.06.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yasama fonksiyonu temelinde yasama faaliyetlerinin sınırlandırılmasına ilişkin müdahaleler ve bu müdahalelerden kaynaklı sorunları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 01.06.2017

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Adana Milletvekili

GEREKÇE

Yasama yetkisinin “genellik”, “asllilik” ve “devredilmezlik” olmak üzere başlıca üç temel özelliği vardır. Yasama yetkisinin aslliliğinin sonucu olarak, yasama organının anayasanın belirlediği amaçları gerçekleştirmek yükümlülüğu söz konusudur.

Ancak milletvekillerinin yasama yetkisini kullanmasının önünde filli bir takım engeller söz konusudur. Anayasa ile milletvekiline verilen denetleme yetkisi 1 Kasım 2015 genel seşimlerinin akabinde fiili olarak engellenmekte; milletvekillerinin denetim yetkisi kapsamında olan soru, araştırma ve gensoru önergeleri ile kanun teklifleri İştüzüğe aykırı olduğu iddiasıyla iade edilmektedir. Bu konuda Meclis Başkanı bizzat inisiyatif almakta ve denetleme amacı ile sunulan önergelere ambargo uygulamaktadır.

Oysa parlamenterin asli görevi önergelerle yürütmeyi denetlemektir ve bu bir yasama faaliyetidir. Muhalefet; yönetimde bulunan hükümetin icraatını denetleyerek ve muhalefete hesap vermeye hükümeti mecbur ederek, muhalefet kamusal kararların seşffaflığını, kamu işlerinin yönetiminde etkinliğini temin etme böylece kamu çıkarını savunma ve kötüye kullanımı ve verimsizliği önleme görev ve yetkisine sahiptir. Parlamenter muhalefete hak ettiği statüyü vermek; temsili demokrasinin etkinliği ve siyasal çoğunluğa saygı için yardımcı olur. İyi çalışan bir temsili demokraside parlamenter azınlığa dürüst hukuki ve yöntemsel çerçeve oluşturmak ve maddi koşullar sağlamak bir ön şarttır.

Parlamenterin yasama yetkisinin keyfi bir biçimde engellenmesine konu diğer mesele de milletvekillerinin tutukluluğudur. Hâlihazırda Eř Genel Başkân Selahattin Demirtaş başta olmak üzere 11 HDP milletvekili tutuklu olup Eř Genel Başkan Figen Yüksekdağ ile Milletvekili Nursel Aydoğan’ın vekillikleri de verilen yargı kararının ardından düşürölmüştür. Milletvekillerinin tutukluluğu ve dokunulmazlıklarının kaldırılmış olması Anayasa başta olmak üzere uluslararası sözleşmelere de aykırılık teşkil etmektedir. Tam da burada “serbest seçim hakkı”nın kamu düzeninin esasını oluşturan demokrasinin en önemli ilkelerinden birisi olduğunu ifade etmek gerekir. Nitekim bu husus; hukukun üstünlüğüne dayanan etkili ve anlamlı bir demokrasinin temellerinin atılması ve devamlılığı açısından hayati önemdedir.

HDP Grup Başkanvekili iken gözaltına alınan ve cezaevinde bulunan Sayın Çağlar Demirel'in 23 Mayıs 2017 tarihinde Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmasında *"...tutuklama kararı verildikten sonra geçen süre göz önünde bulundurulduğunda adil yargılanma hakkının ihlal edilmesinin yahut uzun tutukluluk durumunun söz konusu olmaması, bu nedenle sanığın meclis çalışmalarından uzun süre mahrum bırakılmak suretiyle yasama faaliyetinden alıkonulmamış olması... sanığın tahliye talebinin reddi ile sanığın TUTUKLULUK HALİNİN DEVAMINA"* şeklinde ara karar tesis etmiştir. Oysa hukuk devleti ilkesinin gereklerinden biri olan kuvvetler ayrılığı prensibi; yasama, yürütme ve yargı kuvvetlerinin ayrı ayrı devlet organlarına verilmiş olması ve bunların kural olarak birbirlerinin alanına müdahale edememelerini ifade etmektedir. Ancak; bir yargı organının bir parlamenter hakkında tesis ettiği kararda "yasama faaliyetinden alıkonulmuş olmadığı" yorumunda bulunmak suretiyle yasama yetkisini gasp etmiş olduğuna şahit olmaktayız. Yasama yetkisini elinde bulunduran milletvekili, seçim hakkı çerçevesinde bu görevini sürekli bir biçimde ifa etmekle mükelleftir. Yargı organının bu hak ve görevi kendi inisiyatifine göre belirlemesi demokratik hukuk devleti ilkesi ile örtüşmemektedir. Kaldı ki Anayasa Mahkemesi de "Mustafa Balbay" kararında "seçilme hakkı"nın ihlal edildiğine ilişkin karar tesis etmiştir.

Öte yandan ifade etmek gerekir ki; yasa yapım süreçleri ve oylamalarda HDP'li milletvekillerinin tutuklu olması hasebiyle meclis aritmetiği değişkenlik arzetye ve eksik irade ile işlem tesis edilmektedir. Kuşkusuz bu durumun getirdiği sakıncalar göz ardı edilemeyecek boyuttadır. Muhalefet mensupları görevlerini, tam yerine getirebilmelidir ve en azından hükümeti destekleyen parlamento üyeleri kadar uygun şartlarda yerine getirebilmelidir; parlamento çalışmalarına aktif ve etkin olarak katılabilmeli ve aynı haklardan yararlanmalıdırlar. Eşit muamele, parlamento üyelerine tüm etkinliklerinde ve ayrıcalıklarında temin edilmelidir.

Açıklamış olduğum nedenlerle yasama yetkisinin kısıtlanmasına ilişkin gelişen fiili durumların tespiti ile bu vaziyet nedeniyle oluşan hukuka aykırılıkların araştırılmasını talep etmek gerekmiştir.

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

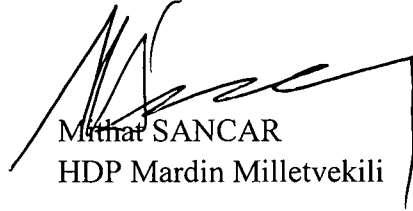
Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

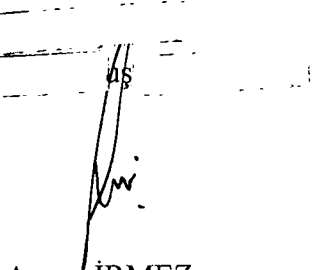
Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

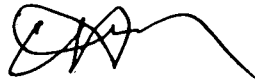
Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

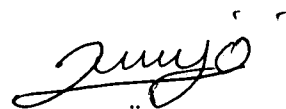
Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

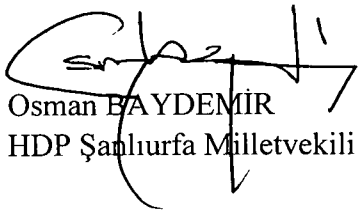
Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

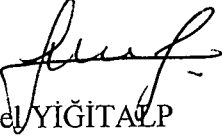
Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

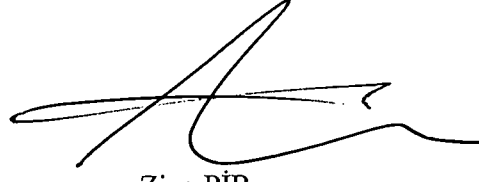
Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

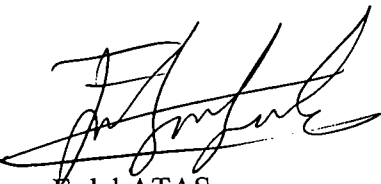
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili